# Roman ve Yapı Unsurları

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

## KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **1–c 2–ç 3–a 4–b**
   Unsurlar birbirini tamamlar; tema, olayların arkasındaki düşünce eksenidir.

2. **D – Y – D – Y**
   Roman çok kişili ve çok olaylıdır; gözlemci anlatıcı kişilerin iç dünyasına giremez.

3. **E) Kafiye**
   Kafiye (uyak) bir şiir unsurudur; roman düzyazı türüdür.

4. **C) Kahraman anlatıcı bakış açısı**
   Olayı yaşayan kişi, birinci kişi ağzından (“vardığımda, bavulumu”) anlatmaktadır.

5. **a) hâkim (ilahi) b) iç c) geriye dönüş**
   Bu kavramlar roman çözümlemesinde temel araçlardır.

6. **B) Birbirinden habersiz kişilerin duygu ve düşüncelerini bilmektedir.**
   Anlatıcı, annenin ağladığını, Selim'in bunu bilmediğini ve saatçinin içinden geçenleri bilmektedir: hâkim bakış açısı.

7. **A) Tip**
   Tip bir zümreyi temsil eder; karakter kendine özgüdür ve olaylar içinde gelişebilir.

8. **C) Kimlik arayışı**
   Tema soyut bir düşünce eksenidir; diğerleri olay, zaman, anlatıcı ve biçimle ilgilidir.

9. **Gözlemci bakış açısı. Kanıt: Anlatıcı adamın mektubu neden açmadığını, ne düşündüğünü söylemiyor; yalnızca davranışlarını (zarfı çevirmesi, cebine koyması) aktarıyor.**
   Gözlemci anlatıcı bir kamera gibidir; iç dünyaya girmez.

10. **E) Gerçeklik izlenimi (olabilirlik)**
    Roman olağanı olmuş gibi gösterir; okurda gerçeklik izlenimi uyandırır.

## ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

**11** **a) İç çatışma (kişinin kendisiyle çatışması) b) Annesini yalnız bırakmama isteği ↔ öğretmenlik hayalini gerçekleştirme isteği**

Nesrin iki seçenek arasında kalmıştır; çatışma onun iç dünyasında yaşanır.

**12** **B) Toplumsal değişimi ve kişinin bu değişim karşısındaki kırgınlığını yansıtma**

Çınarın eski hâli ile bugünkü hâli karşılaştırılmış; Hasan Efendi'nin başını çevirmesi kırgınlığını sezdirir.

**13** **A) Geriye dönüş**

Hikmet Bey'in çocukluğuna dönmesi ve korna sesiyle bugüne gelmesi geriye dönüş tekniğidir.

**14** **D) I ve III**

Roman kronolojik sırayı bozabilir (geriye dönüş); diğer iki ifade doğrudur.

**15** **D) Roman, gerçek hayattan beslense de kendi gerçekliğini kuran kurmaca bir metindir.**

Yazar gerçek bir haberden yola çıkıp adları, geçmişleri, şehri değiştirmiş; okur yine de inanmıştır.

**16** **A) Köyüne baraj yapılmasına karşı çıkan çiftçinin yetkililerle mücadele etmesi**

Çiftçi ile yetkililer arasındaki mücadele insan-toplum (dış) çatışmasıdır; diğerleri iç çatışmadır.

**17** **a) karakter b) tip c) karakter**

Tip bir zümreyi temsil eder ve değişmez; karakter bireyseldir, gelişebilir.

**18** **E) Aile bağlarının gücü ve özlem**

Tema, konunun arkasındaki soyut duygu ve düşüncedir.

**19** **C) Anlatıcı, yazarın metin içinde yarattığı kurmaca bir sestir.**

Yazar gerçek kişidir; anlatıcı ise metnin kurmaca dünyasına aittir. Kahraman anlatıcı bile yazarla aynı kişi olmak zorunda değildir.

**20** **Örnek: Yazarın yaşadığı duyguları ve tanıdığı çevreleri anlatması, ayrıntıların canlı ve doğal olmasını sağlar. Böylece okur, kurmaca olayları gerçekten yaşanmış gibi benimser.**

Yaşanmışlık, kurmaca metne gerçeklik izlenimi kazandırır.

## ZOR Düşünme Soruları (21–30)

**21** **B) Olaylar kahraman anlatıcı ağzından aktarılmıştır.**

Parçada üçüncü kişi anlatım vardır (bekler, koyardı); anlatıcı olayların içinde yer alan bir kahraman değildir.

22 **A) Kapıyı açtığında masadaki iki fincandan biri yine dokunulmadan soğumuştu; kadın onu da yıkayıp dolaba kaldırdı.**

Doğru seçenekte yalnızlık ve kayıp doğrudan söylenmemiş, soğuyan fincanla sezdirilmiştir.

23 **D) I ve III**

Mert kararsızlık yaşar (iç çatışma); arkadaşlarının sözü toplumsal bir baskıdır. Doğayla mücadele yoktur.

24 **B) Kronolojik (doğrusal) sıra ile**

Sabah – öğle – akşam sırası izlenmiştir.

25 **E) Romanda gözlemci bakış açısı kullanılmıştır.**

İç dünyayı bilen, olayların dışındaki anlatıcı hâkim anlatıcıdır; gözlemci anlatıcı iç dünyayı bilemez.

26 **C) Roman, gerçekliği seçip yorumlayarak yeniden kurar.**

Benzetmeyle romanın gerçeği aynen aktarmadığı, seçip yorumladığı anlatılmıştır.

27 **D) Nermin, kapının önünde durdu; içeri girse ağlayacağını biliyordu, girmese pişman olacaktı.**

Üçüncü kişiyle anlatılmış ve kişinin düşünceleri verilmiştir: hâkim anlatıcı.

28 **Örnek: a) Adaya ve yıllarını verdiği işe bağlılığı ile yeni hayata uyum sağlama zorunluluğu arasında kalması b) Otomasyonu getiren kurumla / değişen çağla mücadelesi c) Değişim karşısında insanın yalnızlığı, aidiyet**

İç çatışma kişinin kendisinde, dış çatışma kişi ile dış güçler arasında olmalıdır.

29 **C) Kasabadaki hayatın durgunluğunu, değişmezliğini**

Değişmeyen takvim, örtük bir biçimde zamanın akmadığı durağan bir hayatı simgeler.

30 **A) Hızla değişen şehir hayatında geleneksel değerlerin kayboluşuna dikkat çekmek**

Yazılış amacı, yazarın okura ulaştırmak istediği temel düşünceye ilişkindir; diğerleri zaman-mekân, anlatıcı ve kurgu bilgisidir.